

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 40 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 131.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. junija 1884.

Letnik XII.

Volitve za deželne zборе.

V mnogih deželah se bodo te dni vršile volitve za deželne zборе. V Istri so že dovršene, in kakor smo že zadnjič poročali, izvoljeni so v obeh okrajih, kjer je bilo treba vnovič voliti, narodni kandidatje. Ta izid je zbudil po Istri veliko navdušenost, ki se je razodevala že v telegramih, ki so nam naznanjali izid volitev. Tudi lani so bili v teh okrajih voljeni narodni poslanci, a ker vse hudovanje in pritiskovanje ni nič pomagalo, prihitela je lahonski stranki na pomoč italijanska večina Poreškega deželnega zbora, ki je omenjene volitve meni nič tebi nič zavrgla. To in pa čudno obnašanje nekterih uradnikov, ki so proti načelu sedanje vlade pri volitvah na volilce pritiskali, kar se je dalo in reči počenjali, ki bi jih človek skoraj ne verjel, odvzelo je bilo ljudem ves pogum in postali so bili tako malosrčni, da se že skoraj niso več hoteli vdeležiti volitev in so celo reč v nemar pustili. Ko je pa dr. Vitežič v državnem zboru protipostavno ravnanje italijanske stranke pred celim svetom razkril in so dobili ljudje zagotovilo, da bode vlada strogo čuvala, da se take nepostavnosti ne bodo več godile, zrastle jim je zopet pogum, z navdušenostjo so se lotili novih volitev in sijajno zmagali. Umevno je toraj, da je njih radost vsled te zmage tako velika, in z njimi vred se je veselimo tudi mi, ki nismo samo njih bližnji sosedje in njih bratje po krvi, ampak smo tudi že sami prej skušali, kako britko človeku dé zarad tega še preganjanje trpeti, ker ljubi pravico in se ustavlja krivici.

Velike važnosti bodo pa tudi volitve po nemških deželah, ker se bode že zdaj nekako pokazalo, kakošnega izida se je nadejati pri volitvah za državni zbor, ki pridejo drugo leto na vrsto. Liberalna stranka napenja vse žile, da bi obdržala vsaj tiste sedeže, ki jih je do sedaj imela. Na videz tudi kaže veliko zaupanje v svojo dosedanjo moč in veljavo, kdor pa nje dejanje in nehanje natančneje pozna, brez posebne težave lahko zapazi, da je v istini v velikih skrbéh zarad prihodnjih volitev, ker so se

začele tudi nemškim prebivalcem polagoma oči odpirati, odkar se je pokazalo, da je liberalna stranka skrbela samo za-se ter prezirala potrebe države in prebivalstva. Zlasti se bode dosedanjim Dunajskim poslancem jako trda godila. Še župan Uhl nima toliko veljave, da bi ga volili brez ugovora, ter hočejo celó njemu nasproti v Jožefovem predmestju postaviti nasprotnega kandidata. Tudi v drugih predmestjih se hudo dela zoper dosedanje poslance, in ako pomislimo, da je že pri zadnji državnozborni volitvi dr. Pattai propal samo z nekaj čez 200 glasovi proti kandidatu liberalne leve, smemo že zdaj za gotovo trditi, da bodo radikaleci in protisemiti (nasprotniki judov) dosednji liberalni stranki na Dunaji odvzeli več sedežev. Tudi konservativna stranka rok križem ne drži in celó na Dunaji čedalje krepkeje postaja, vendar pa še ni gotovo, da bi že zdaj na Dunaji kaj opravila, dasi bi ravno njej želeli večjega vspeha.

Tem bolj pa napreduje na gorenjem Avstrijskem, kjer ima posebno politično društvo, ki šteje okoli 26.000 udov, in sicer zgolj posestnikov ali volilcev. Temu društvu nasproti osnoval je neki Kirchmayer v Lincu drugo društvo na liberalni podlagi, tako imenovani „Bauernverein“, ki je zadnje leta veliko vriša delalo in zoper konservativne poslance hujskalo, češ, da nemško ljudstvo izdajajo Čehom in Poljakom. Ta „Bauernverein“ je nada liberalne stranke, ki hoče z njegovo pomočjo v Linskem zboru obdržati večino. V nekem listu so že preračunili, kateri konservativni poslanci se bodo morali umakniti liberalnim, pa so menda le na medvedovo kožo pili. Ravno te dni namreč se je razvedelo, kako omenjeni Kirchmayer kmečke prebivalce slepari, ktere samo zarad tega lovi in vnema za liberalce, ker ga ti dobro plačujejo. Pa Kirchmayerju je to še premalo, on bi rad še več pridobil, da bi se izkopal iz svojih dolgov in ker nima upanja, da bi mu liberalci kaj več dali, ponudil se je konservativni stranki, da bode za njo delal, ako mu dajo 30.000 gold. in ga ob enem zagotovijo, da bode tudi on sprejet med konservativne kandidate za deželni zbor in voljen tudi

v deželni odbor. Pa konservativna stranka še ni tako na koncu, da bi morala pomoči iskati pri takih vrto- glavih ljudeh, kakor je Kirchmayer in za njegove ponudbe ni imela drugega odgovora kakor krohot; tisti pa, ki so Kirchmayerju dosedaj zaupali, češ, da se poganja samo za ljudske koristi, so prav debelo zazijali, ko so njegove spletke prišle na dan in svetu pokazale, da mu je blagor kmečkega stanu deveta briga in da išče le lastnega dobička. Načelnik „Bauernvereina“ je vsled tega odstopil in vsi pošteni kmečki prebivalci se s studom obračajo od njega, odkar so zvedeli, da Kirchmayer ž njimi kupčuje in bi jih tudi satanu samemu prodal, ako bi njemu to kazalo. Konservativno društvo vsled tega dobiva čedalje večo veljavo in bo pri volitvah pokazalo, da gorenja Avstrija za pravično reč ni zgubljena, in da so liberalci zastoj nastavliali svoje limanice.

Najbolj kritične ali nevarne bodo volitve na Moravskem; Nemci so sicer v manjšini v deželi, ali vendar so imeli v deželnem zboru večino, in vse prizadevanje slovanskih prebivalcev dozdej ni moglo razdrobiti nemško-liberalnih spon. Odločitev je v rokah velikih posestnikov; ako bodo ti volili nemške liberalce, bode liberalna večina zopet šest let gospodovala v deželi; vendar pa še ni gotovo, da bi se veliki posestniki še dalje vklanjali lažnjivemu liberalizmu, ki drugega ne zna, kakor samo nenemške narode zatirati. Nekdaj je ta liberalizem tam tako slovel, da so celo opatje in predniki raznoterih samostanov, ki volijo z velikimi posestniki, glasovali za liberalne kandidate, kakor n. pr. opat Mendl v Štarem Brnu. Zdaj so se začele tudi v teh samostanih razmere boljšati in nedavno bil je namesto Mendla za prelata izvoljen o. Anzelm Rambousek, odločno konservativen mož, s katerim konservativna stranka v velikem posestvu pridobi nov zanesljiv glas.

Najbolj žalostne so bile do zdaj razmere na Koroškem. Slovenci, ki jih je tretjina v deželi, imeli so v deželnem zboru enega samega zastopnika, vrlega gosp. Einspielerja, konservativni Nemci pa se niso tolikanj brigali, da bi bili kaj svojih spravili v deželni zbor. Zdaj se je začelo tudi tam na bolje

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo I. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Od velike važnosti za kasnejše ekspedicije skoz te kraje so po poročniku Nordquistu zbrane vesti o ledenih razmerah, kako se ponavljajo v pojedinih letnih časih. Čučki, katerih imena so se zapisala kakor tudi njihovi rojstni kraji, so skoraj kakor vredovno pričali, in sicer sledeče:

Od meseca maja ali junija pa do konca septembra, ali najdalje do sredine oktobra je tukaj morje skoraj vedno brez ledu ter je vsaka vožnja sigurna; potem pa se začne led proti obali stiskati ter tudi na novo delati. Samo pri trajnem severnem vetru se zbira tudi poleti led v bližini obale, ali se precej zgubi pri južnem vremenu; tako tudi pozimi trajni jug obalo ledu oslobodi.

6. oktobra je obiskal mornarje na „Vegi“ po-

glavica Čučkov Menka, ki je povabil v svoj šotor, ki je bil precej daleč v notranjosti, poročnika Nordquista in Howgarda. Ta dva sta to povabilo prav rada sprejela, kajti priložnost se je njima ponudila, da nrave in običajje tega naroda bolj natanko proučita.

8. oktobra sta se odpeljala oba poročnika z Menko na treh malih od Čučkov izposojenih saneh, v ktere so bili psi vpreženi, od „Vege“, ter so 9. prispeli v šotor Menkin. Tukaj sta bila oba ptujca od najuglednejih Čučkov prav prisrčno sprejeta. Menko so pozdravili na ruski način, t. j. poljubili so se mejsobno na lice in potem na usta. V tem taboru je stalo osemnajst šotorov, v katerih so stanovali derježevi Čučki, ki so bili videti malo umneji nego oni na obali, kajti niso se našli tukaj samo noži, sekire, svedri itd. od železa in jekla, nego v šotoru brata poglavice Menke je bilo videti tudi kavovar in skledica ter alfemid čašica z angleškim nadpisom — vse to pokazivano, se ve, da redkost. Tudi nekaj obleke suknene, bržkone ruski proizvod, so izvlekli od nekod, da se morejo zraven svoje navadne obleke od derježeve in tulenjeve kože, pokazati v paradi. Žene pa tudi nekteri možje so nosili kot ures okoli vratu in v ušesih velike steklene bisere,

ki so viseli ali pa nabrani bili na kiti. Razun tega so se žene tetovirale na obrazu, na ramah in na rokah. Gosti so morali tukaj čez noč ostati ter pripovedujejo, kako so Čučki navadno vsi v zato opredeljenem delu šotorja na čisto majhnem prostoru spali in kakšen smrad se vsled tega po teh stanovanjskih razvija, ker vse potrebe znotraj obavljajo. Za zajutrek deli gospodinja na tanke kose narezano meso, ktero se je, ko se oblačijo. O načinu kako se tukaj sobovi love in ubijajo, nam je sledeče poznato: Dva moža stopita med čredo in eden od nju vrže 20 do 30 čevljev daleč zadrگو na rogove živali; le ta se hoče strgati ter vrže pri tej priložnosti moža, ki drži zadrگو, na tla ter ga tudi za seboj vleče. Zdaj pristopi pa drugi mož od zadej, zgrabi žival za rogove, jo vrže na tla ter z nožem zakolje. Potem pa se preda ženam, da ravnaajo ž njo po svoji volji ter pripravljajo za jed.

Tudi se opisuje šotor, od katerih so enega s seboj vzeli. V sredino okroglo jame, ki je 3 čevlje globoka in 12 do 15 čevljev široka, se postavi ravna žrd, a na njo od vseh strani tanje žrdi; potem pa se čez tako narejen oder razpno kože. Znotraj pa se naredé razdeli ter se pokrijejo s sobovo kožo. Na povratku k „Vegi“ so se mogli potniki osvedočiti o

obračati; „Mir“ marljivo zbuja slovenske prebivalce, konservativni Nemci pa so se ravno sedaj začeli prav živahno gibati ter snujejo pod vodstvom Krškega kneza in škofa Petra Funderja tiskovno društvo, ki bode izdajalo najprej po dvakrat na teden konservativni katoliški list, od ktere se je tudi med poštenimi Nemci nadejati dobrega uspeha. Ravno te dni razpošiljal se je prvi oklic, ki gorko vabi k obilnemu pristopu. 26. t. m. pa se bode društvo v družbeni hiši rokodelskih pomočnikov osnovalo in poskrbele potrebne priprave za izdajo gori omenjenega lista. Do deželnih volitev imelo bo to društvo sicer jako malo časa, vendar pa se sme že sedaj soditi, da njegovo prizadevanje ne bode ostalo brez vsega uspeha in da bode tudi na Koroškem slovenska in nemško-konservativna stranka v prihodnjem deželnem zboru imela več zastopnikov kakor do sedaj. Tako toraj liberalizem čedalje bolj blede in se mora pravičnim konservativnim in narodnim zahtevam umikati celo v deželah, kjer je do sedaj brezpogojno in brezobzirno gospodoval.

Rusija pa krščanstvo.

Od Drave, 3. junija.

Naznačenega „Przeglada Powszechnego“ izšli so že 3., 4. in 5. zvezek, v katerem poslednjem se nahaja v dopisu iz Petrograda posnetek članka Vladim. Solovieva iz novejšega žurnala: „Izvestija S. Peterburgskago blagotvornitelnago Obščestva“, — ktere, ne morem si kaj, da ga ne bi tudi „Slovenčevim“ čitateljem v presojo priobčil. G. autor tam med drugim piše:

„V kristjanskem narodu niso niti vladarstvene moči, niti literarne produkcije zadostne v izpolnitev življenja. Cilj Rusije ne zaleži v tem, marveč na daleč vzvišeniši in razširjeniši službi naloge kristjanstva; vsled ktere so gospodarstvo, kakor tudi splošna omika zgolj le posredki. Sodimo, da Rusija ima izpolniti v svetu še versko nalogo. V tem tiči njeno poslanstvo, k temu se je pripravila s svojim gospodarstvenim in vnanjih moči razvojem. Kolikor zopet bi bilo k temu pripravljenemu opravljenju potreba vzdati se moralnih žrtev narodnega prijenjanja, tolikanj več bi bilo takšnih treba za naše ostalo duhovno opravilo.“

Gospodarstveni red in splošna omika ste brez dvoma sreča za narod in ti ljudje, ki so nam dopomogli k tem posredkam, so bili resnično prevrati domoljubi; toda pri tem še ni brezdvomne, da v tem še ne počiva največja sreča. Narodna čast in ponos nam nista bila skoro v stanu pridobiti onih blagrov nižjega reda (porjadku), tem manje zamoreta biti za nas vir blagrov višjih. Za kristjanski narod največja sreča je: vtelesenje v življenje krščanstva, pripravitelj splošne kristjanske kulture. Temu opravljenju služiti, je naša kristjanska in ob enem domoljubna dolžnost, kajti istinito domoljubje je dolžno težiti k temu, kar tvori glavno nujno potrebo naroda. Splošna nujna potreba našega naroda je odprava pomanjkanja višjega duhovnega vpliva in nadzorništva, nezadostno izvrševanje kristjanskih osnov v življenju. Toda kako se zamorejo krščanske osnove

izvrševati, ako je pa shranjevališče teh, kristjanska cerkev, oropana notranje edinosti in sloge!

Ponovitev te edinosti in sloge, temeljita duhovna reforma, evo, to so naši glavni opravljeni, isto tako nujni, toda dosti važnejši, nego ustanova vladarstvenega reda v času Rurika in Olega, ali vpeljava omike in društvene reforme v času Petra Velikega.

Brezvladnost ljudske mase v obziru vsakršnega opravljenja, v obziru vsakega dejanja, zahteva delavnih moči, marnega zastopništva, ki bi dajalo narodu vodjev in nadzornikov.

Poklicanje Varagov dalo nam je nizkoceni vladarski zastop. Reforme Petra Velikega, priklicavše iz krila naroda takozvano inteligencijo, dala so nam istotako kulturni zastop učiteljev in spremljevalcev v sferi društvene izobrazbe. A ta velika duhovna reforma, kakoršno želimo in katero predvidevamo (zidjenje cerkve), dolžna nam je dati cerkveni zastop, dolžna preobraziti našo, v mnogih obzirih vrlo, toda nesreča, ne zadosti značajno in delavno duhovništvo, v marljivo, delavno in vpljivo zvezo duhovnih učiteljev in nadzornikov narodnega življenja, kakoršnih želi in išče naš narod, ne zadovoljevajoč se zgolj s posvetnim razumništvom, niti z občnim duhovenstvom.

Ker pa ste si ti prvi dve stvari, izprošenje vladarstva in razsév omike, dali vresničiti le po odreki svojega narodnega svojstva in žrtovanja se, skoz svobodno in obilno poklicanje tujih moči, zlasti takih, ki so bili odgovorni za prevzeti posel, takisto je Rusiji tudi sedaj potreba, da se gledé svojega duhovnega preobraženja odreče svojega cerkvenega svojstva, ter svobodno in iskreno združi z duševnimi močmi katoliškega zahoda.

Niti nadvladni Normandi, niti nemški in holandski učenjaki niso postali za nas nevarni; niso nam izpodkopali ali omajali naše narodnosti, marveč nasprotno, baš ti življi so oživili naš narodni ponos, dali narodu plemstvo (panstvo), vstvarili omiko našo. Le hinavsko domoljubje se straši tujih moči, istinito pa se ž njimi okoristuje, ter jih k sebi privablja in nadomešča. Okoristili smo s tujimi močmi v sferi vladarstvenega in društvenega razvoja. Kristjanskemu narodu pak zamore vnanja svetovna kultura podati samo cvet življenja, ne pa še njega sadu. Ta poslednji ima se izgojiti po bolj globokem in vse objemajočem duševnem ali verskem ustroju (kulturi). Toda v ti višji sferi ostajamo še doslej popolnoma jalovi. Razun osobne bogaboječnosti pojedinih ljudi, mimo verskega prisposobljenja celega naroda, v vsem življenju cerkve najbolj izdatnega in pomenljivega, kaj smo napravili — cerkveni razkol! Razumi se, da vzrok one verske neplodnosti ne zamore biti pripisan krščanskim pravilom, ktere obsejajo v sebi polnost vsega duhovnega življenja, niti posebnostim značaja ruske narodnosti, ktera je nasprotno najbolj prisposobna k religioznosti; kajti ta narodnost združuje v sebi kontemplacijo ljudi vshodnih z onimi napori življenja, s kterimi se odlikujejo ljudje zahodni. Toraj skoro na tak način naša verska jalovost ne vpljiva niti vsled posebnosti kristjanske religije, niti z napak ruske narodnosti, ter je vsled tega začetnik znotranjih vzrokov nenormalnega stanja naše cerkve in pred vsem nje samozasebnosti in zapiranja, ktere ne dopuščajo blagodarnega vpliva

tujih verskih sil. Sprejeta krščanska pravila so dobra, dober je v verskem pomenu tudi naš narodni ponos, toda vse to je nekako brez svežega ozračja, v vedni pomanjkljivosti oživljajoče toplote in svetlobe, brez ranega in poznega deževja, ko najboljša nasé na najboljši zemlji nič dobrega ne rodi. Sprejeli smo svobodno privpljiv tujih moči k vladni in družbinski kulturi, kterim v hvalo smo zamogli izuriti svoje lastne moči v ti nižji sferi. Sedaj ravno tako potrebujemo podobnega privpljiva splošnih verskih moči, potrebujemo vnitja v svobodno združenje in vzajemno podpomaganje, da bi bili v stanu pokazati tudi naše verske moči in izpolniti naše versko poslanstvo. Dokler pa bodemo ostajali v spokojnem stanu samozasebnosti od katoliškega zahoda, dotlej ne dočakamo bogate žetve na lastni cerkveni njivi.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. junija.

Notranje dežele.

„Schulverein“ pa *materni jezik*. Gospa Nina Kienzl, žena graškega župana in predsednica ženskemu oddelku nemškega „Schulvereina“, razposlala je te dni graškim gospem in dekletom vabilo k prav obilnemu pristopu. „Vse pristopite, pravi v tem oklicu, ter pomagajte varovati svoj materni jezik, naj zlahtnejše zavetje nemške omike!“ Graške gospé imajo prav, da tako visoko čislajo materni jezik, a enako ljub, kakor njim, je naš materni jezik tudi nam, in ako hočejo zares plemenite biti, naj spoštujejo naša čutila in naj nikar ne podpirajo društva, čigar namen ni varovati nemški materni jezik, ki ni v nobeni nevarnosti, ampak slovanskim staršem in otrokom jemati ljubezen do njihovega maternega jezika in jih odgojevati v tujem njim dostikrat čisto nerazumljivem jeziku.

Državni poslanci grofje Rihard Clam-Martinic, Egbert Belcredi in Berchtold, izvoljeni so od cesarja za tajne svetnike, bivši minister Jireček pa je dobil red železne krošnje druge vrste. Richard Clam dobil je to odlikovanje kot prvi predsednik državnega zbora, Belcredi pa menda v pripoznanje za silni trud, ki ga je imel kot poročevalec o novi obrtniški postavi v lanskem in letošnjem letu. Grof Berchtold je eden najveljavnejših velikih posestnikov na Moravskem in odlikovanje njegovo nekako velja tako imenovani srednji stranki, ki si prizadeva za spravo med narodi in podpira sedanjo vladu. Grof Berchtold je odkritosrčen prijatelj te sprave in postane najbrže tudi deželni glavar moravski, ker hoče dosedanji glavar baron Widmann zavoljo svoje starosti javnemu življenju slovo dati. Jireček je jako marljiv zlasti gledé šolskih zadev in zasluži odlikovanje. Razun njega dobil je česki namestnik baron Kraus red železne krošnje prve vrste z vojnim poslavitvenim znamenjem tretje vrste sekcijski načelnik baron Matzinger pa je tudi postal tajni svetnik cesarjev.

Tudi Nemci se niso kulture še z veliko žlico najedli, vsaj štajarski ne! Ko se jih je ob Binkoštnih praznikih okoli 1600 glav (večina puhlih) zbralo v Gradcu na velikem *shodu nemškega „Schulvereina“*, napravil se je pri volitvi nekega odbora velik škandal in le malo je manjkalo, da si niso planili v lase. Posebno tedaj, ko so volili zopet Schönererja v odbor, nastal je velik hrušč, da „pereat-klicev“ ni bilo konca ne kraja. „Škandal“, začno nekteri vpiti. Predsednik zaključil zborovanje

trpežnosti Čučkov in njihovih psov. Cel čas vožnje, ki je trajala razun malega prestanka 21 ur, skakal je en sluga Menkin pred sanmi, da je kazal pot in pse naganjal. Da si pa svoje sile vzdrži, ni zavžil cel čas niti kapljice žganih pijač, ali za to je pa jako mnogo tobaka požvekal. Ravno tako neumorni so se pokazali tudi psi, ki so vzdržali se brihtni in živahni do kraja, čeravno niso dobili nič hrane, nego se o tem zadovoljili, kar so za časa odmora in na pote iz zemlje zgrabili.

Na neki drugi vožnji, ktero je podvzel poročnik Nordquist 5. decembra, da bi se mogel dogovoriti radi odpošiljanja pisem skoz Sibirijo, prepričal se je on, da Čučki prav radi vse obljubijo ali tega ne drže izgovarjaje se na razne načine; se vé, da se tudi njegov namen na tak način ni izvel. Na tem potovanju se je upoznal Nordquist s praznovrjem Čučkov, v vsakem šotorju je našel boben, orodje za preganjanje zlih duhov, potem povezek amuletov iz prostih lesenih kosov izrezanih ter konečno na remenu privezano voléjo črepinjo. Čučki trdé, da ti amuleti, privezani ter nošeni na prsih, varujejo pred vsako boleznijo; dočim so voléji črepinji pripisivali posebno moč; Nordquist namreč, ki je bil dobil od

svojega gosta tako črepinjo za dar, moral jo je gostu zopet povrniti, ker se je le ta domislil, da bi jo mogel njegov štiri ali petletni sin pri izbiranju neveste trebat. Poročnik Nordquist je videl tudi tukaj, kako dve dekletki plešete polagaje roki ena drugi na ramo. Potem ste se začeli sem in tam zibati ter z obema nogama dalje skakati ter se okretati, popevaje si na svoj način, ki je bilo pa bolj kruljenju podobno. Tudi petje teh Čučkov opisuje Nordquist kot posnemanje različnih živinskih glasov ali pa tudi skladanje brez glasomerja in meroveda.

Iz izvešča poročnika Brusevitzja o svojem izletu 17. februarja naj slede tukaj sledeče črtice.

Brusevitz se je podal v spremstvu s Čučkom Notijem v njegov šotor v vasi Ratunup, kjer so mu pripravili obed od najboljših čučkih slastic. To pa je bilo pripravljeno od tubujevega špeha s povrtjem — od vrbovega listja, potem od kuhanih reber tulenjevi in za zaključek juha od tulenjeve krvi. Po obedu pa je priredila sestra Notijeva postelj od samih sobovih koz, na kterih se da prav dobro počivati.

Poročnik Palander pa nam pripoveduje o Čučkih in njenih ženah, da žive v veliki nesnagi; včasih se

pa celo obirajo neugodnih parasitov, ktere s svojimi zobmi grizejo. To je čisto mongolska navada ter čitamo o tej veliki nesnagi tudi pri potnikih skoz srednjo Azijo. Tudi opisuje nam, kako Čučki jedó: Oni namreč ležé stegnjeni na tleh ter pomolijo glavo skoz sobovo kožo, ki deli kot zastor notranji del šotorja od zunanega, v katerem ležé jedi porazmeščene. Palander je pogostil svoje gazde s sladorejimi koščeki, ktere so pa poprej točno preiskali, ker ta hrana jim je bila čisto nenavadna, ali so jo zato tem hlastneje povžili. O krotosti sobov pripoveduje isti opazovalec, da pride zjutraj zgodaj vsa čeda v največem redu, spredaj vodič z lepimi rogovi pred svojega gospodarja, kakor da bi mu hoteli dobro jutro voščiti; kako potem gospodar vsako živinco posebej po stegnjenem vratu pogladi in kako se na njegov glas zopet razide vsa čeda. Palander dostavlja k temu izvešču: „Ta prizor je na nas jako dobro deloval, ni to bil okrutni trdosrčni divjak, ki bi na surov in divji način svojo moč nad živalijo vršil, nego dobročutni domačin, ki ravna blagohotno s svojimi podložniki ter ima za vsacega izmed njih dobro besedo.“

(Dalje prih.)

in to naznani, na kar zopet po dvorani završi: „V manjšini ste, kako zamorete tako samovoljno postopati, škandal je to! Predsednik naj nikari ne misli, da smo mi njegovi komedijanti. Vi ste semkaj le na škodo dobremu namenu prišli! Sram vas bodi, ali naj bo to zbor olikancev?!“ Med takim hruščem in ropotom pomikajo se „Schulvereinovci na cesto, kjer si zopet judje in antisemiti nasproti stojé in že so se jele posamičnim pesti krčiti: „Med Čehi ali med Slovenci pojdi in od njih se učite discipline“, čuli so se tu pa tam nevoljni kliči, jeza in medsebojna gnjev pa je rasla od trenutka do trenutka. Sedaj pritisnejo redarji in jih sè silo raztepo. Pri večerni zabavi nastopili so pa govorniki, ki so se vsi v tem vjemali, da se mora zatirano nemštvo rešiti. Mi o tej zadevi drugzega ne moremo reči, kakor to, da ima vsak čas svoje može in svoje — norce! Kdor pod milim Bogom dandanes le količak bere, vsak mora vedeti, da se nemštvu še nikdar ni tako dobro godilo, v Avstriji od prvega početka pa do današnjega dne, kakor ravno sedaj pod „slovanško“ (?) vlado. Kedaj in kje bi se bil poprej kak Nemec podstopil na korist pruskih zastav črno-rumeno cesarsko nekaznovan odstraniti? Takoj bi ga bili zaprli, naj bi bil tudi ministrov sin; dandanes bi se jim pa še kmali nagrada dala za izdajalsko svoje postopanje v Slov. Bistrici, in sedaj zopet v Gradi in to ti ljudje z osmojenimi možgani imenujejo zatiranje nemštva.

Volitveni red za Štajarsko, ki je bil nedavno potrjen, se bo nekaj spremenil, pa ne dosti. Mesta pa trgi imajo še preveč prednosti. Tako se nam piše, da neka fara plačuje 1500 gl. direktnega davka in voli samo 2 volilca, v trgu pa voli vsak rokodelce, ki od boljšega kmeta delo in kruh dobiva; tržki rokodelce plačuje 5 gl. dače in voli sam, kmet 30 gl. in ne voli sam.

Graški vladni list „Grazer-Zeitung“ objavlja o zadnjih volitvah menda uradni višji preklic, češ, da noben e. k. uradnik ni govoril pri volitvah za volilne može ovih duhovnike žaljivih besed in pristavlja: „Blätter entgegengesetzter politischen Tendenz brachten die Nachricht.“ Tukaj je pomota, da so konservativni listi sedanjí vladi, ktero najtopleje zagovarjajo, listi nasprotnega političnega mnenja; nam se namreč dozdeva, da sedanja vlada pa konservativni listi, ki ji ne nasprotujejo, se vjemata. Če tudi pozno, bilo je vendar potrebno ta pogrešek popraviti.

V **hrvaškem deželnem zboru** je povdarjal dr. Maicen ob priliki razgovora gledé hrvaške vstave in njenega odstavljnja lanske leto, da je ona ministru Tiszi na milost in nemilost izročena. Dalje pravi Majcen, da naj bi se zunanji listi, ki so škandale iz hrvaškega deželnega zbora med svet raznašali, rajši ozirali na škandale, ki so se godili v Budapeštanskem in Dunajskem državnem zboru in kteri so dotičnim narodom mnogo bolj na sramoto, kakor pa hrvaški Hrvatom. Hrvatje so morali puško držati nasproti Turkom, ko so se drugi avstrijski narodi lahko likali in učili. Josipovič ugovarja, da bi se bila lanske leto ustava vstavila; kraljevi komisar se je le za to imenoval, da je poprej red napravil. Starčević po stari navadi vsem in vsakemu zabavlja, vendar se pa zdrži psov. Slovesno oporeka vsem ukrepom tega zbora, ki so, kakor on pravi, Hrvatom le na sramoto. Ker je bila večina jako zmerna in predsednik jako prizanesljiv in potrpežljiv, se ni zgodil noben škandal.

Na **Pražki bogoslovni fakulteti** je najprej prevzvišeni kardinal-škof zadušil zahtevano razdvojitve jezično čedno in modro, določivši, da v prihodnje se bo tam enako važno učilo v nemškem, kakor českem in zraven tega tudi še v drugih potrebah.

Znano je, da tisti, ki se vtaplja, z vso silo tudi za slamnato bilko zgrabi, tudi za sovražnikovo roko, če se mu le ponudi. **Levičarji** so takemu človeku podobni, da, oni se potapljajo v valovih lastnega obupanja nad svojo bodočnostjo! Sprevideli so to tudi. Zato so pa tudi levičarji jeli iskati po rešilni pomoči, in kaj mislite kje? Nikjer drugej, kakor pri grofu Taaffeju samem. Od njega, ki so ga ves čas svojega političnega življenja obrekovali, psovali, zasramovali, poslednjo uro v političnem življenji mu že zdavnej prerokovali, — od njega sedaj zahtevajo, naj jim pomaga, naj nikari ne pripusti, da bi razpadli, da bi se pogreznili v zgodnji grob politične pozabljenosti! Ali ni to smešno? Še bolj smešna je pa trditev, s ktero liberalci to svojo zahtevo podpirajo. Kar brez vse sramožljivosti se upajo trditi, da ako oni propadejo, propade in mora propasti tudi Avstrija, kajti oni so državna stranka. Škoda, da so pozabili pristaviti: „bivša!“ Bili so pač res državna stranka pod ministri Auersperg, Lasser, Stremajer, ali priznati moramo, da bi bilo pač boljše, ako bi se ne bilo nikdar ničesar o taki državni stranki čulo. Še več ko za časa svojega gospodarstva v narodno-gospodarskem oziru, so pa zakrivil levičarji v domoljubnem oziru sedaj, od kar so se postavili vladi po robu, od kar so si jeli javno z nemškim Bismarkom namežikovati. Na veliko srečo pa Bismark ne mara za nje kdo zna koliko. Grof Taaffe naj jih le toliko podpre, da se pred letom ne potopé, potem pa — z Bogom! Bodoča opozicija bo imela gotovo bolj značajne može, kakor so sedanji levičarji!

Vnanje države.

Srbska poslala je **Bolgarski** nekaj „ultimatum, t. j. diplomatsko pismo, v katerem jo poziva, da naj ji v treh dneh razloži, zakaj da je trpela srbske uhajace po svojih mestih in krajih, ki leže ob srbsko-bolgarski meji. Dalje jo Srbska tudi še obdoljuje, da ji je Bolgarija sitnosti delala na meji nadlegovajoč srbske stražnike. Sicer pa stvar nikakor ni nevarna, kakor bi morda kdo na prvi pogled mislil. V Belemgradu so jeli nekoliko sè sabljo ropotati, ker jim ravno drugzega razvedrila primanjkuje, posebno sedaj, ko je skupščina v Nišu. Poglavitni vzrok je pa ta, da ste se Srbija in Bolgarska jeli nekaj pisano gledati, ker je Bolgarska vlani jeseni srbske ubežne radikalce gostoljubno sprejela, posebno pa glavnega načelnika inženirja Pasiča. Ne bo dolgo, in slišali bomo, da ste zopet dobri prijatelji.

Srbski poslanik v **Softji na Bolgarskem** je dobil od svoje vlade strog ukaz, da, če mu bolgarska vlada ne odgovori v 24 urah na ultimatum, naj pospravi svoje reči, ter odide v Niš. Po Belemgradu je razširjena vest, da se ob srbsko-bolgarski meji zbirajo zopet pobegli radikalci in prebivalce ob reki Timok na vstajo pripravljajo. Timok je reka, ki teče mimo Knježevca in Zajčarja, kjer je bil lanske jesen upor in dalje ob srbsko-bolgarski meji, kjer se končno v Donavo izliva. Vlada je vse storila, da zabrani zopetno vstajo. Dalje se čuje neverjetna novica, da so se Srbi in Bolgari sprijeli pri Brezovi, da zaradi tega srbska vlada misli Timoško dolino z vojaki zastaviti.

Razburjenost na **Angleškem**, posebno pa v Londonu je silna zaradi poslednjega napada z dinamitom in vsi pričakujejo, da bode angleška vlada od severoamerikanske v Washingtonu zahtevala pravico, da se sme polastiti načelnika cele dinamitne bande O' Donovana Rose in drugih poglavarjev, ki imajo v Ameriki svoje izdelovalnice dinamita. Od zlodejev, ki so poslednjo eksplozijo provzročili, niso še nobenega dobili. Severoamerikanci bodo le prav ravnali, ako sami primejo, ali pa Angležem imenovane rovarje, ki so se zoper red in državo zakleli, prijeti dovolijo. Taki ljudje niso več za med ljudi in se morajo spraviti pod zapah, ker so človeški družbi splošno nevarni.

Izvirni dopisi.

Iz Krškega, 5. junija. (*Starinske najdbe pri Krškem*.) (Konec.) Konec meseca februarja njemu poidejo podporni denarji, piše toraj na Dunaj, kjer obetajo še podpore, ali gospodje po polzevo delajo; on koplje dalje in preiskuje z veliko težavo. Kak prijatelj mu za družinsko pomoč pošlje kak goldinar, ali večino porabi za kopanje, prosi podpore tu in tam, pa tukaj ni mož za tako podporo, samo čast. gosp. Janez Kraus, vikar v Krškem, ga podpira, da mu pomaga pomagache plačevati, za ves svoj trud pa nima nobenega plačila. Dne 8. maja najde malano rakvo bogate rimske rodovine, ktero je dopisnik 1. junija t. l. natanko popisal v „Slovencu“ šte. 126. Z veliko zopernostjo so se njemu pri kopanju te rakve ustavljali, posebno lastnik njive, ki mu ni pustil kopati, akoravno je od njega to njivo v najem vzel. Dne 10. maja pride sem plemeniti gosp. vitez Schneid, kteri je nekoliko časa bival blizu Kostanjevice. Mož njemu pokaže svoje nove najdbe, kar plemenitega gospoda jako gane, ker je vidil, koliko si marljivi človek prizadeva za nove najdbe in s kolikimi težavami posebno zaradi denarja. Precej se pelje v Krško in telegrafira na Dunaj, ter prosi podpore in pa primerne darila za toliki trud. Ali še do danes z Dunaja ni ne duha ne sluha. To se vidi, kako malo skrbi imajo na Dunaji za podporo kake važne zadeve. Na stotine gledalcev je prišlo gledat od vsih krajev, posebno radi so ljudje ogledovali, lepo odkopane kostenjake, že čez 15 stotin let stare pa še vse cele kosti; kmetje so pa občudovali, da se na njih njirah nahajajo take reči, na kar nikdar mislili niso. Veliko jih tudi prosi, naj pride tudi na njih njive kopati. H koncu še naznanjam, da se nikjer ne nahajajo kosti in pepel sožganih mrličev skupaj, ampak povsod se nahaja pepel na drugem kraju skrit; med pepelom se nahaja navadno en denar, kterege so mrtvemu v grob dali; navadno se nahajata med pepelom tudi po dva kriva žeblja, in pa kaka igla ali fibala. Pečnik kopanje še vedno nadaljuje in našel je zopet v kratkem času dva prav lepa zidana groba, podobna kapelam, ki pa nista malana. Dozdaj je v par dneh našel do 100 komadov različnih posod, nekatere tudi steklene in drugega orodja, koralde, naročnice (Armbänder) in še druge reči, ki so videti vse tukaj v Krškem pri g. vikarju. Tako si skrbni mož upa še najiti mnogo, ali vendar le z veliko težavo to dela. Pač je vreden

kake podpore, toraj naj bode kaki dobri roki priporočen, ker je mož lego mesta natanko preiskal in tudi še druge zadeve in najdbe, kar hočem enkrat bolj natanko popisati, ako bode to čast. bralcem „Slovenca“ všeč.

Iz Istre, 8. junija. (*Štajarska pa Istra*.) Imel sem po naključbi dne 5. t. m. opravilo v Laškem trgu („Markt Tüffer“) na Spodnjem Štajarskem, in videl sem pripravljane za prihod novega častitega gospoda dekana z venci in zastavami, pri mostu slavolok z napisom: „Willkommen“ itd. Pa žali Bog! v celem trgu našel sem eno samo slovensko trobojnico med zastavami, kakor da bi ne bili tržani večinoma vsi Slovenci in trg ne na svoji mili slovenski zemlji.

Mislil sem si, da se tudi tukaj gospodje „purgarji“ in Laškega trga slovenske zastave še v skrinji zaprte bojijo, kakor včas pri sv. Križu na Primorskem. Kakor razvidim, napredujemo ubogi Slovenci na Primorskem v vseh zadevah za narod in njega pravice veliko bolj, kakor po nekterih trgih in mestih na slov. Štajarskem, dasiravno se imamo boriti za enakopravnost ne samo z enim, ampak z dvema zatiralcema našega naroda.

Iz Rogatca, 5. junija. (*Preč. g. dekanu Ivanc-u, čast. korarju. „Schulverein“*.) „Slovenec“ je postal dnevnik in je političen list, zato menda slobodno tukaj izrazujemo svoje mnenja; nimamo tudi ničesar zoper to, ako zagovarjajo drugi druge misli od naših, samo prosimo javno, ne pa na tihem pri vredništvu, kakor kedaj. Samo po sebi se umé, da častni korarji postanejo le zelo zasluženi gospodje, kakor naši trije novi, od kojih Hočemu nadžupniku hoče duhovščina dekanijaska pokloniti zlat prstan, jaz pa častitam sosedu, preč. g. dekanu Ivanc-u Šmarijskemu. Preč. g. dekan je jako delaven in zato povsem priljubljen in zlasti še od duhovščine domače, ki mu je skoro boljše faro zavidala, le da si dekana ohrani. Preč. gospod se je skazal našim težkim razmeram primerno jako zmerne nadstrankarskega, vse gospode enako ljubečega prednika, in zlasti je vedel voditi večje skupne pastoralne konference zadnje dobe taktno in umno. Naj omenim skupne konference l. 1881. Ko smo dokončali strogo cerkveni tajni del, je prišlo do nasvetov ali prošenj do preč. škofijstva, ki so bile javnosti podvržene. Dovoljeno je bilo meni predlagati prošnjo, da nam cerkev dovoli nositi brado, in ko hočeta dva gospoda vmes govoriti, slišimo g. predsednika skoro tako-le govoriti: „Ne motite govornika, temveč vsak posebej bo govoril, ako želi, in prošnjo bom dal razglasovati. Jaz moram reči, da sem tudi govornikovih misli; časi so težavni in jaz ne najdem, da bi brada cerkvi škodila. Kaj praviš Ti, g. sosed na moji desnici? kaj praviš Ti, drugi g. župnik? Gospoda zdaj ne glasujmo više, imamo ravno glas nad polovico, predlog je sprejet in se zapiše v zapisnik. Še enkrat rečem, jaz sem govornikovih misli.“ Za take besede se tukaj še posebno zahvalim. Napitnica učenega g. župnika, dr. Ulage, pravega strica r. sl. nadžupnika pri obedu, je bila zanimiva, pomenljiva in je povdarjal ljubezen duhovščine do dekana, njegove gostoljubnosti, umnega vodenja konferenčnega, da se Ptujске dekanije došli radi vdeležijo, in trčili smo na zdravje dekanovo prav častljivo. Morala je kranjska duhovščina tudi kaj slutiti o dekanovi mišljavi, ker se je ne dolgo potem pismeno oglasila, rekši, da štajarski duhovščini želi vspeh, ker doma še v trenntku ne pusté javno govoriti. Preč. gosp. dekan je nam to priobčil, rekši, da to reč dalje pošlje (škofijstvu?) ter nam je čestital, češ, da na reč menda ne bomo dolgo čakali. Škoda, da smo ta ljubeznjiv list zgubili, in mislimo, da je preč. g. dekan govoril o pravični reči, ki se ne bo mogla dolgo zabranjevati. Na kaj se je preč. g. dekan pri tej izjavi opiral, nam ni znano, toliko le vemo, da do zdaj se ni obistinila; vemo pa tudi, da prošnje nižjega duhovenstva ostanejo „pia desideria“, dokler nas ne podpira višje duhovenstvo. Preč. g. dekanu in novemu častnemu korarju pa bo zdaj prilika pri škofijskem sedežu naše pravične želje podpirati; zato se tega imenovanja posebno veselimo in kličemo: „Ad multos annos!“

Mislil sem, Bog vé, kako bogati so nemški prusaki, ki cvenk pošiljajo iz „reicha“ za „Schulverein“, in glej — berem o siromaščini doma, koliko se jih izseli na leto na razne kraje in kako v ljudski kuhinji vsak dan 12.000 siromakov v Berolinu nasitujejo. Sicer pa slobodno pošiljate in tem več tem boljše, tem hitreje bo mir. Primerna pesem

se glasi: „U—U— zdaj kašljajo“. Beri nemške novine o velikanskem vplivu društvenem na binkoštni ponedeljek k temu.

Domače novice.

(Umrl) je v soboto popoldne ter je bil danes ob 9. uri popoldne pokopan čast. gospod Franc Pogorelec, vpokojeni vikar, zdaj v Boštjanski grajski pri Šmariji. Ranjki je bil rojen v Dolenji vasi, brat znanega gimn. profesorja Pogoreleca. Pridigoval mu je na novi maši ter ga zdaj preživel prečast. gosp. kanonik Kramar. Naj v miru počiva!

(Da vladika Strosmajer v Bled pride) se občno sodi in pričakuje, ker je bil to obljubil o priliki njegovega imenovanja za častnega srenjčana in mu je Bled zadnjikrat tako zelo dopadal.

(Zlato poroko) obhajala bota potdesetletna zakonska Jože Vidmar, posestnik na Ljubljanskem močvirju, in njegova žena Mica Verbančičeva z Brezja v Dobrovi župniji. Poročenima 12. maja leta 1884 na Dobrovi podelil je Bog več otrok, izmed katerih je sedaj na življenji še sedmorica. Med temi je vže večina v zakonu, ki imajo že zopet svoje otroke. Slovesnost bo ginljiva, kajti se zlato zaročenima pristopili bodo skoraj vsi k mizi Gospodovi in se bodo tako na duhoven način vdeležili redke slovesnosti, kateri bo sledila vesela domača zabava.

(Dnevni red seje mestnega odbora,) ktera bo v torek 10. dan junija 1884. leta ob 6. uri popoldne v mestni dvorani. I. Naznanila prvostolstva. II. Personalnega in pravnega odseka poročilo a) o I. volilnega razreda volitvi za mestni odbor, ki se je vršila 12. dan maja; b) o volitvi jednega člana v odbor za upravljanje z meščanskim premoženjem; c) o gospé Jeanette Poljakove, mestnega inženirja vdove, prošnji za penzijsko pripadnino; d) o umirovljenji mestnega detektiva Ivana Ižanca. III. Poročila klavničnega ravnateljstva. IV. Finančnega odseka poročilo a) o škontriranji mestne blagajnice in vseh upravi mestne občine izročenih fondov, izvršenem dné 26. marcija letos; b) gledé opominarin pri zaostalih davkih; c) o gospoda J. J. Kanca prošnji zaradi povračila užitnine od špirta vpotrebljevanega leta 1883 za kis; d) o prošnji Dunajskega društva „Asylverein“ za podporo; e) o Rozalije Jelše prošnji za oproščenje od štantnine. V. Stavbinskega odseka poročilo o potrjenji licitacijona zaradi nasipanja živinskega trga. VI. Mestnega odbornika dr. Drča samostalni predlog, naj se odpravi prodaja kruha na mestnem trgu. — Potem: tajna seja.

(Današnji mesečni somen) je bil do sedaj najmlačnejši, kolikor jih je še letos bilo. Živine že same ob sebi ni bilo kdo ve kaj, poleg tega je pa popolnoma tujih kupcev manjkalo. Vsled tega je pa tudi živina zdatno odjenjala, tako goveja kakor konjska. Edino pitani voli so obdržali stalno sedaj silno visoko ceno po 450 do 500 gold. za par. Britko so se pa živinorejci pritoževali, o visoki pristojbini, ki se je danes prvič na živinskem trgu od repa pobirala. Tako so morali plačevati od krav po 32, od konj po 40 in volov pa po 50 kr. in kakor so pravili, poleg tega pa še staro pristojbino po 4 kr. Večina se jih je izrekla, če pri tem obstane, ne bodo nič več na Ljubljanski somen prignali.

(Surov pijanec) je včeraj zvečer sunil svojo ženo blizu Šempeterskega mostu v Ljubljano. Žena se je na veliko srečo vjela za ograjo, da ni izginila v kalnih valovih sedaj velike vode. Ljudje so takoj od vseh strani pritiskali in med njimi so bili tudi vojaki, ki so brezsrčnega in brezvestnega moža nekoliko v roke vzeli, da si bo zapomnil, kedaj se je hotel na tako lahek način znebiti nadloge, ktero si je sam naložil.

(Vojaki) Ljubljanske posadke imeli so v nedeljo kakor po navadi sv. mašo. Po maši pridejo z godbo na plano pred Šempetersko vojašnico. Godba vdari in zaigra. Ondi so pa cigani konje pasli. Ciganski konj sicer ni kdo vé kaj vreden, tisti pa so morali vendar-le še mlade kosti imeti, kajti turški boben spravil jih je odmah kviško, da so repe zavihali in jo pobrisali čez most mimo posilne delavnice po Kodeljevem.

(Preve hruške) prišle so iz Vipavske doline v Ljubljano preteklo soboto. Dobivajo se po krajcarji.

(Ubil je) svojega očeta minuli teden c. kr. finančni paznik J. Ranjki je bil vratar južne železnice na Zidanem mostu, poprej je pa služboval

pri južni železnici v Ljubljani. Vzrok prepira je bilo lahkomišljeno življenje mladenčca, ktero je skrbni oče tu pa tam po svoji vesti in po pravici sinu očital. Pri poslednjem takem prizoru, kakoršnih se je letos že več primerilo, zgrabi nepoboljšljiv sin za stol, s katerim lastnega očeta po glavi udari, da se je odmah zgrudil.

(Angelj varuh nedolžnih otrok) pokazal se je pretečeni petek popoldne ob 4. zopet na bregu pred žganjarsko besnico Justinovo. Dvoje mladičev si igra na cesti, ko privozi nepazljiv voznik po nji. Nevkretnež, ki je imel par vprežen, je menda povsod zijal, le pred-se ne in le tako je bilo mogoče, da sta prišla otročiča zanikrnihih starišev pod konja. Še le sedaj na krik žensk vstavlja je vozač in otroka izkobilacala sta se nepoškodovana spod konj.

(Duhovske spremembe v Goriški nadškofiji) Preč. g. Franc Sedej, začasni profesor svetopisemskih ved stare zaveze v osrednjem semenišči v Gorici, imenovan je stalni profesor rečenih ved na imenovanem učilišču. — V Novomašnika goriške nadškofije bota posvečena prihodnjo soboto č. gg. Faidutti Alojzij iz Šempetra pri Čedadu in Kosovel Jožef iz Sel, Črniške župnije v Vipavski dolini. — Iz Tržaške škofije bodo posvečeni v duhovne prihodnji teden č. gg. Kompere Jožef iz Krepelj pri Dutovljah, Miklavčič Karol in Mlakar Janez. — Preč. gosp. Anton Bodigoi, vikar v Rutarsu, dobil je župnijo v Muscolih.

Razne reči.

— Sv. kongregacija propagande je poslala irskim škofom pismo, v katerem jih vabi, naj pridejo prihodnjo leto s kardinalom Mac Cabem v Rim. Vzrok poti v Rim je oni, kakor je bil dolge poti severoamerikanskih škofov lansko leto: obravnati se imajo vprašanja o cerkveni disciplini, posebno pa o pomirjenji nesrečne irske dežele.

— V Atenah so zadeli delavci pri gledišči v Pireji na razvaline velikega starinskega sloopja; veščaki menijo, da je tu stal Dionizov tempelj. Toliko časa se ne sme naprej zidati, dokler ne bodo razvalin popolnoma odkrili.

— Brezverna mladina. V Belgiji izhaja list „L' Etudiant“, glasilo liberalnih dijakov na nekatoških državnih vseučiliščih. Glavna naloga tega lista je, opazovati dijaško gibanje na vseučiliščih in skrbeti za statistiko brezvernih dijakov v teh ustavih. Koliko je med slušatelji modroslovja brezvercev, tega ti list ne pove, zato, ker je le malo modroslovcev in med temi nobenega brezverca. To je častno! Zato je pa med pravniki cela tretjina brezvercev. Tu pristavlja „Etudiant“: Ako se pa ozrete po družih fakultetah, na medicinsko ali tehnično, viditi tu z malimi izjemami vse brezverno, dijake in profesorje. Tega vam ne spričujejo samo številke, ampak tudi knjige, učne osnove, drobnogledi, anatomsni noži. S kratka: iz teh šol se razširja nejevera med ljudstvo. Nasledek je, da je med 5000 dijakov na belgijskih vseučiliščih (če se vzame lovanjsko vseučilišče za popolnoma verno) 2000 brezvercev! Na to sledi prerokovanje, da bo vpliv te, na brezverski podlagi vzgojene mladine popolnoma vničil vero v Boga. Z žalostjo pa pristavlja pisatelj onega članka: „Mi smo se rodili prezgodaj, da bi čakali ta važen dogodek!“ Katoliški list: „Tablet“ pristavlja k temu: „Belgijski katoličani se toraj ne moremo izgovarjati, da ne vedó, koliko škodujejo brezverne državne šole njihovim sinovom.“ — To naj si zapomnijo tudi katoličani drugih dežel.

— Najhitrejša vožnja. Parnik „Oregon“ je prišel pred nedavnim časom iz Novega Jorka na Angleško v 6 dneh 16 urah in 57 minutah. Tako naglo še ni nobena ladja prevozila širnega morja, ki loči Ameriko od Evrope. Potniki ki so 26. aprila stopili v Novem Jorku na ladijo, so bili 3. maja že v Liverpoolu. Pomisliti je pa še treba, da je napravil parnik „Oregon“ še ovinek od 100 angleških milj, da se je izognil ledenim goram, ki se ob ameriškimi obali premikajo od severja proti jugu.

Telegrami.

Dunaj, 9. junija. Danes se je pričela obravnava proti anarhistu Stellmacherju, in je javna; jako malo osebja pa je dobilo vstopnice k nji. Stellmacher se dela, kakor bi mu ničesar ne bilo, ko se mu bere za tožba. Zaslišalo se je 39 prič, med temi so tisti delavci, ki so ga prijeli. Ženski prič ste gospa Eisertova in Bergerjeva. Zatoženec pravi, da ne bo kar nič odgovarjal, ker mu predsednik ne dovoli govoriti o sestanku s Hugonom Schenkem. Po prigovarjanji zagovornika izjavil se je Stellmacher, da bo od-

govarjal, vendar pa je predsednik rekel, da se bo pred vsem obravnava o umorjenem policistu Blöchu dovršila.

Dunaj, 9. junija. Tisti delavci, ki so Stellmacherja prijeli, pravijo, da on Melouna ni mislil usmrtiti, ker mu je le pod noge meril. Stellmacher priznava umor, kterege smatra za političnega, da bi se bil z njim maščeval za zatirano stranko svojo ob enem pa pravi, da je bil to anarhistični atentat. Denarja prinesel je s saboj iz Švice okoli 300 gld., ropal je le, da bi bil zamogel pobegniti. Sicer pa na mnogo vprašanj ni nič odgovoril.

Szegedin, 9. junija. V Mindszentu so se pri volitvah stekli. Orožnike so opsovali, na kar so ti streljali; tri osebe so vstrelili, več so jih ranili.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. junija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 50 kr
Sreberna „ „ „ „	81 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 85 „
Akcie avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	160 gld. 307 „ 90 „
London	122 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 76 „
Francoski napoleond.	9 „ 67 1/2 „
Nemške marke	59 „ 60 „

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 52 gl., Rio 52, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 93, Cejlon 75—120, Java 63, Mokka 98—110.

Sladkor po 24—31 gld.

Dišave: poper 90 gl., žbice 64—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 11, iz Smirne 18, rozine 11, pomorance 4.75, limone 4 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 43, angleško 34, petrolej 9.50.

Kož: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, ister-ska 110.

Bombaž: ameriškanski 72, indijski 46.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 60, ogerska 65, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 9.25—10.—, laška 10.25, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indijski 12.— goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Zahvala.

Za vsestransko, pristržno sočutje med boleznijo in o prerani smrti našega preljubega, nepozabljivega sina, oziroma brata, čast. gospoda

Janeza Nep. Kilar-ja

in posebno tudi za toliko poslanih vencev, zlasti Trnovskih deklet in č. mestnih duh. tovarišev ranjega in zadnjč za toliko obilno vdeleževanje pri pogrebu, osobito prečast. duhovščine, kakor stolnega prošta, generalvikarja, korarjev in drugih mestnih vradnikov i. dr. — sploh za mnogoštevilno spremstvo k večnemu počitku izrekajo vsem najtoplejšo in najpristršno zahvalo.

V Ljubljani, 7. junija 1884.

Žalujoči starši in brat.

Ravnokar je izšla in se dobiva v **Katoliški Bukvarni** knjiga:

Die Reiche

der

heiligen drei Könige

ihr

Sterndienst, ihre Reise nach Betlehem etc.

Nach den Gesichtern der gottseligen

Katharina Emmerich

im Vergleiche mit den Aussagen der Geographie, der Geschichte, der heil. Schrift und der Alterthümer.

Nabral in sostavil

Anton Urbas,

kanonik in stolni župnik v Ljubljani.

Z zemljevidom.

Velja sešita 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.